

Moje dane osobowe online – publikowanie informacji o sobie

Informacje o lekcji

Autor scenariusza:	Patrycja Żarska-Cynk
Publikacja:	LexDigital Sp. z o.o.
Przedmiot:	Etyka, informatyka, lekcje wychowawcze
Sugerowany poziom kształcenia:	Szkoła podstawowa, klasy 2-4
Licencja:	Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 Polska

Wiedza w pigułce

Wskazówki, które warto przekazać dzieciom podczas zajęć:

1. Jeśli serwis wymaga od ciebie podania danych do rejestracji, to ten proces przeprowadzić wyłącznie z rodzicem lub opiekunem.
2. Jeśli chcesz zamieścić swoje nagranie w serwisach takich jak youtube czy tiktok, pamiętaj, by zapytać o zgodę rodzica. Pamiętaj, że do tych informacji mogą mieć dostęp nie tylko Twój przyjaciele ale też złodzieje internetowi.
3. Jeśli w grach pojawia się treści z grą niezwiązane lub ktoś na czacie pyta cię o informacje nie dotyczące przebiegu gry, pamiętaj, by poinformować rodzica.

Pomysł na lekcje

Dzieci dowiedzą się, w jakich sytuacjach udostępniamy nasze dane osobowe w Internecie. Kiedy podanie informacji jest niezbędne do uruchomienia dostępu do serwisów i gier. Kiedy publikacja informacji to wyłącznie nasza decyzja i jakie konsekwencje może mieć publikacja danych w Internecie również dla naszego życia offline.

Cele operacyjne

- Dzieci wiedzą jakie informacje o sobie udostępniają serwisom internetowym i innym użytkownikom Internetu.
- Dzieci wiedzą, że publikowane w sieci informacje o nich mogą naruszać ich prywatność, ale też prywatność ich najbliższych.
- Dzieci wiedzą, jak ograniczyć ilość udostępnianych danych do minimum i korzystać ze wsparcia rodziców.

Przebieg zajęć

Projekcja filmów wprowadzających związanych z omawianym tematem.

[Film w języku polskim] <https://www.youtube.com/watch?v=e4WTiDx5mlA>

[Film w języku angielskim] https://www.youtube.com/watch?v=jJdHKqs_pi8

Ćwiczenie 1

Czas:	10 min
Metoda:	Praca indywidualna
Pomoce:	Pocięte kartki z karty pracy „Moje dane osobowe – fiszki” Karta pracy „Moje dane osobowe – postać”

Spytaj, czy dzieci korzystają z dobrodziejstw Internetu. Czy korzystają z serwisu YouTube, w jakiej jego wersji, czy grają np. w Brawl Stars, Roblox lub inne gry internetowe – jakie? Powiedz, że za chwilę przyjrzymy się wspólnie bliżej informacjom, które są udostępniane o nas podczas rejestracji do takiego serwisu, a jeśli to serwis rodzica nam udostępniony to o nim. Rozdaj dzieciom karty „Moje dane osobowe – postać” oraz „Moje dane osobowe – fiszki” Poproś by dzieci wycięty przykleiły na postaci 3-4 informacje, które ich zdaniem są niezbędne do rejestracji do serwisu.

Daj chwilę na realizację tego zadania.

Moje dane osobowe online – publikowanie informacji o sobie

Ćwiczenie 2

Czas:	10 min
Metoda:	Dyskusja
Pomoce:	Brak

Wybierz kilkoro chętnych dzieci by opowiedziały o tym:

- jakie informacje ich zdaniem udostępniają, są potrzebne do rejestracji,
- jakie informacje ich zdaniem pozyskuje serwis aplikacja podczas gdy ją użytkują,
- jakich informacji podczas rejestracji i podczas użytkowania serwisów można uniknąć i nie są niezbędne do zabawy.

Wyjaśnij dzieciom że to rodzice w ich przypadku decydują o udostępnieniu im gier i serwisów a więc to oni dokonują rejestracji. Warto jednak pouczyć rodziców o tym by już na etapie rejestracji zadbali o to by dzieci pozostały anonimowymi użytkownikami serwisów np. by login do serwisu nie był imieniem i nazwiskiem dziecka, by zastanowić się nad wypełnieniem pól, które nie są obowiązkowe.

Wyjaśnij, że zasadniczo samodzielnie założyć konto będą mogły, gdy skończą 13 lat a do tego czasu ewentualna decyzja i kontrola nad przebiegiem gry zależy wyłącznie od ich rodziców i opiekunów, którzy zgodzili się na ich użytkowanie, dlatego w grach nie komunikujemy się z innymi nieznanymi nam jej użytkownikami, nie udostępniamy żadnych prawdziwych informacji o nas lub o naszych rodzicach w chatach gier.

A teraz pokaż, że zgodnie z RODO dostawcy usług w sieci udostępniają pełen katalog informacji o tym jakie dane przetwarzają i w jakim celu - takie informacje znajdują u dzieci i ich rodzice w politykach prywatności tych serwisów np.:

[ROBLOX] <https://en.help.roblox.com/hc/pl/articles/115004630823-Zasady-ochrony-prywatno%C5%9Bci-i-dotycz%C4%85ce-plik%C3%B3w-cookie-Roblox>

[BRAWL STARS] <https://supercell.com/en/privacy-policy/#CHILDREN>

[YOUTUBE] https://www.youtube.com/intl/ALL_pl/howyoutubeworks/our-commitments/fostering-child-safety/

Ćwiczenie 3

Czas:	10 min
Metoda:	Dyskusja
Pomoce:	Brak

Przedstaw dwie z poniższych historii po kolei i po każdej z nich spytaj:

- czy zdaniem dzieci taka historia mogłaby im się wydarzyć im lub ich kolegom, a może już się wydarzyła
- jak czuliby się zareagowali w rolach poszczególnych dzieci

Następnie zaproś dzieci by podzieliły się z innymi „przygodami w internecie”.

Przykładowe historie:

- Tomek oglądał wideo swojego ulubionego TikTokera. Ktoś napisał w komentarzach, prosząc ludzi o podzielenie się swoimi opiniami poprzez wysłanie SMS-a na podany numer. Tomek myślał, że to inny dzieciak, więc napisał do niego, mówiąc, że nie jest dobrym pomysłem publikowanie jego numeru telefonu w Internecie. Okazało się, że to nie było dziecko. Był to dorosły - zła osoba próbująca oszukać dzieci, aby się z nimi komunikowały.
- Zosia i Marysia były najlepszymi przyjaciółkami, które dzieliły się wszystkim. Zosia podzieliła się nawet swoim loginem i hasłem do serwisu BrawlStars. Potem wdały się w poważną kłótnię. Aby odegrać się na Zosi, Marysia weszła na serwis Zosi zmieniła hasło blokując jej dostęp.
- Podczas gdy Michał był na wakacjach z rodziną, udostępnił kilka fajnych zdjęć z ich podróży w mediach społecznościowych. Miał wiele kontaktów, a jego konto było otwarte dla publiczności. Kiedy Michał i jego rodzina wrócili, byli zdenerwowani, że włamano się do ich domu. Złodzieje wiedzieli, że nie ma ich w domu z powodu postów Michała i ukradli mnóstwo rzeczy, w tym konsolę do gier Michała!
- Wojtek otrzymał wiadomość e-mail, która wyglądała, jakby pochodziła ze znajomej strony internetowej. Kliknął łącze, a następnie wprowadził dane logowania. Niestety, wiadomość ta była w rzeczywistości atakiem phishingowym. Złośliwe oprogramowanie, które jest programem komputerowym zaprojektowanym do robienia złych rzeczy, zostało pobrane na rodzinny komputer, uszkadzając kilka ważnych plików jego rodziców. Wojtek czuł się okropnie, a jego rodzice również nie byli zadowoleni!

Wyjaśnij że w grach mogą pojawić się komunikaty promocyjne niezwiązane z grą a ich kliknięcie może spowodować obciążenie nieoczekiwanymi kosztami rodziców lub spowodować awarie urządzenia. W grach jeśli rozmawiamy to tylko o grach.

Moje dane osobowe online – publikowanie informacji o sobie

Na koniec możesz podsumować lekcje i podsumować ćwiczenia

- Rejestracja do serwisu i możliwość gry przed ukończeniem 13- stego roku życia to wyłączna decyzja opiekuna lub rodzica. Sam nie zakładaj fikcyjnych kont.
- Jeśli w serwisie pojawiają się komunikaty nie związane z nią lub jeden z użytkowników stara się uzyskać od ciebie informacje z gra niezwiązane powiedz o tym rodzicowi, opiekunowi lub nauczycielowi, aby mogli ci pomóc.
- Wyjdź czasem z trybu online. Pamiętaj, że wspaniale jest też robić inne rzeczy, takie jak uprawianie sportu, chodzenie do parku, czytanie historii, układanie puzzli a przede wszystkim spotkać się z przyjaciółmi osobiście.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć dzieci:

- wiedzą, kiedy mogą korzystać z serwisów społecznościowych i gier w internecie?
- wiedzą jakie dane osobowe o rejestrującym się w serwisie oraz o użytkowniku serwisu są niezbędne w aplikacji a jakich podawać nie wolno?
- potrafią zareagować i wiedzą kogo poprosić, gdy pojawią się komunikaty nie związane z samą grą lub pytania innych użytkowników gry z nią niezwiązane?

Materiały

- Karta pracy „Moje dane osobowe – postać”
- Karta pracy „Moje dane osobowe – fiszki”

Dowiedz się więcej

- <https://lexdigital.pl/cyberstalking-stalking-kiedy-jest-naruszana-nasza-prywatnosc>
- <https://lexdigital.pl/dzien-bezpiecznego-hasla>
- <https://lexdigital.pl/zgoda-na-przetwarzanie-danych-osobowych-dziecka>
- <https://lexdigital.pl/kserowanie-dowodu-osobistego-legalne-czy-nie>
- <https://lexdigital.pl/eksperci-ostzegaja-przed-ransomware>